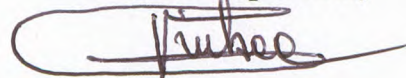

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor CIORBEA

RAPORT

privind vizita efectuată la Penitenciarul București-Jilava,
din comuna Jilava, județul Ilfov, la data de 1 noiembrie 2016

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei efectuate la Penitenciarul București-Jilava, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 alin (1) și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 4 și art. 19 din Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002 (denumit în continuare OPCAT), instituția Avocatul Poporului a efectuat o vizită la Penitenciarul București-Jilava, situat în comuna Jilava, județul Ilfov, la data de 1 noiembrie 2016.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, respectiv doamna _____ consilier (jurist), domnul _____, consilier (jurist), domnul _____, consilier (medic) și domnul _____, reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului” (AEPADO).

Vizita a avut un caracter inopinat, fiind efectuată în scopul verificării calității apei potabile.

1¹. Cooperarea conducerii Penitenciarului București-Jilava cu echipa de vizitare

Conducerea și alte categorii de personal din cadrul unității penitenciare vizitate au discutat și cooperat cu echipa de vizitare, punându-i la dispoziție documentele solicitate, facilitându-i accesul neîngrădit la documente, la zonele în care erau amplasate instalațiile (forajele) care distribuiau apa rece în unitatea penitenciară și la întreprinderile cu persoanele private de libertate.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) Alimentarea cu apă

Din discuțiile purtate cu domnul comisar șef de penitenciare _____

- directorul unității penitenciare, domnul inspector principal _____ - director adjunct (siguranța deținerii și regim penitenciar), doamna subcomisar _____
- director adjunct (economico-administrativ), domnul comisar șef _____
- inginer construcții, șeful serviciului tehnic, domnul agent șef _____

principal

- maestru instalator, responsabil de buna funcționare a instalațiilor de stocare și distribuție a apei, din *examinarea documentelor* referitoare la calitatea apei potabile și distribuirea acesteia către deținuți, puse la dispoziția echipei de vizitare de către conducerea unității penitenciare, precum și *din Recomandări anterioare ale Avocatului Poporului, au rezultat următoarele aspecte:*

- până în anul 2002 Penitenciarul București-Jilava era alimentat cu apă prin utilizarea a 3 foraje de mare adâncime, care deserveau întregul complex Jilava. După anul 2002 au fost puse în funcțiune 2 rezervoare de 500 mc/buc., precum și sistemul de pompare a apei, construindu-se totodată și un număr de 5 foraje de mică și medie adâncime (50-80 m);

- în anul 2008 s-au alocat fonduri pentru începerea execuției la obiectivul de reparație capitală ”*Reabilitare apă rece și hidranți*” - lucrarea a cuprins construirea a 2 foraje de mare adâncime (140 m), modernizarea stației de clorinare existentă, precum și schimbarea rețelelor de distribuție a apei reci, fiind *finalizată în anul 2010*;

- lucrarea de investiție executată a prevăzut ca *distribuția de apă pe blocul de detenție să se facă în totalitate printr-o rețea de țevi din PHD. Acest aspect a fost de natură a spori calitatea apei distribuite în camerele de detenție, fiind net superioară datorită lipsei infiltrațiilor pe coloana nouă*. Ulterior dării în folosință a noii rețele exterioare de apă nu s-au înregistrat avarii la aceasta și nu au fost necesare reparații ale acesteia până la data efectuării vizitei (n.n. 01 noiembrie 2016);

- în anul 2008 a fost achiziționat un *sistem de automatizare a stației de clorinare a apei potabile*, care presupune utilizarea unor butelii de clor achiziționate periodic de la societăți specializate;

- în anul 2009 au început lucrările de modernizare a blocului de detenție, pe tronsonul 1, iar în anul 2012 și pe tronsonul 2, *lucrări care au prevăzut și schimbarea întregii rețele interioare de apă rece, de la intrarea în clădire până la consumatorii finali – camerele de detenție*;

- în anul 2015 *Avocatul Poporului a recomandat conducerii Penitenciarului București Jilava să asigure calitatea corespunzătoare a apei potabile*, având în vedere că din buletinul de analize emis de Laboratorul Almaro Med rezulta că **valoarea amoniului de 7,64 depășea valoarea maxim admisă de 0,50mg/l**, conform Legii nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată;

- în martie 2016, urmare a acestei recomandări a Avocatului Poporului, conducerea Penitenciarului București Jilava a precizat prin adresa înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 5801/21.03.2016, că, "**ulterior valoarea acestui indicator a scăzut la 0399, lucru atestat de buletinul de analize nr. AP75/26.01.2016, la momentul actual apa potabilă încadrându-se în parametrii normali**";

- în anul 2017, **directorul penitenciarului București Jilava a precizat că "din perioada 2016-prezent nu au fost constatate nereguli"**, prin adresa înregistrată cu nr. 5068/08.06.2017.

La momentul vizitei existau 8 foraje (puțuri) în unitatea penitenciară, dintre care 7 erau active, iar unul era închis din motive tehnice (identificarea apariției unor emanații de gaze). Dintre cele 7 foraje active, care asigurau un debit de circa 40.000 mc/lună (în timpul verii, consumul zilnic fiind ~ 1400 mc), 5 erau de adâncime mică și medie (50-80 m) și 2 de mare adâncime (140 m).

Perimetrul grupurilor de pompare era securizat cu dispozitiv de închidere cu lacăt, era împrejmuțit cu gard de sârmă ghimpată și marcat cu indicativul „*zonă de protecție sanitară cu acces interzis persoanelor neautorizate*” (F3, F4 și F8).

Apa extrasă din cele 7 puțuri active era depozitată în 2 rezervoare a câte 500 mc fiecare, construite din beton, unde era clorinată și ulterior, preluată prin stația de pompare, către consumatorii finali. Potrivit indicațiilor de utilizare a apei extrase, *s-au efectuat lunar probe de analiză a indicatorilor de potabilitate*, conform reglementărilor legale în domeniu, de un laborator acreditat de RENAR, respectiv ALMARO MED din București.

Unitatea penitenciară deținea Autorizație de gospodărire a apelor nr. 42/IF din 03.03.2015, emisă de către Administrația Națională "Apele Române", *valabilă până la data de 31.03.2017*.

Conducerea Penitenciarului București-Jilava a menționat că în anul 2016 au fost efectuate mai multe operațiuni în scopul îmbunătățirii calității apei furnizate în incinta unității, respectiv:

- ▶ denisiparea și clorinarea celor 5 foraje de către o firmă autorizată, respectiv SC AQUA DRILL & PROIECT SRL;

- ▶ repararea celor 5 pompe submersibile de extragere a apei din puțuri de către SC AQUA DRILL & PROIECT SRL;

► curățarea periodică în regie proprie a rezervoarelor de apă (aspect ce rezultă din Procesele Verbale nr. H/54557/20.07.2016 și H/59044/16.08.2016);

► repararea stației de pompare a apei către consumatori de către SC AQUA DRILL & PROIECT SRL;

► înlocuirea apometrelor aferente celor 5 puțuri pentru măsurarea apei extrase, în luna iunie 2016. Apometrele aveau garanție 24 de luni, verificarea metrologică fiind necesară după o perioadă de maxim 7 ani de folosire. Ulterior procedurilor menționate anterior, SC AQUA DRILL & PROIECT SRL a solicitat SC APA NOVA SA o serie de analize ale apei prelevate din fiecare puț denisipat de către aceasta.

Din examinarea actelor puse la dispoziție de către conducerea Penitenciarului București-Jilava, a reieșit că, în urma verificării acestor probe de apă, **SC APA NOVA SA a emis "Raport de încercare"**, la data de 11.07.2016, **care relevau că indicatorii organoleptici și fizico-chimici se încadrau în valorile admise de Legea nr. 458/2002** privind calitatea apei potabile, republicată, însă **indicatorii bacteriologici depășeau valorile maxim admise de lege**. Astfel, potrivit Legii nr. 311/2004 care modifică Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, **valoarea CMA admisă pentru indicatorii bacteriologici**, respectiv bacterii coliforme, **trebuie să fie 0** (Anexa nr. 1, Tabel 3-Parametrii indicatori, din Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată).

Or, în **Raportele de încercări** ale SC APA Nova SRL înregistrate cu nr. *pt0167358/11.07.2016* emis pentru F6, *pt0167357/11.07.2016* emis pentru F4, *pt0167356/11.07.2016* emis pentru F3, *pt0167355/11.07.2016* emis pentru F2 **erau menționate valori care depășeau valorile maxim admise** (de ex.: la **Forajul 7** valoarea obținută pentru indicatorii bacteriologici, respectiv pentru bacterii coliforme, era **900**, la **Forajul 4** valoarea obținută pentru indicatorii bacteriologici, respectiv pentru bacterii coliforme, era **70**).

"Buletinele de încercări-Analize/Test report" efectuate în urma operațiunile menționate anterior (denisiparea, repararea stației de pompare a apei către consumatori etc.) de laboratorul autorizat ALMARO MED din București au relevat că atât *parametrii microbiologici, cât și indicatorii fizico-chimici ai probelor de apă prelevate s-au încadrat în limitele normale, care asigură caracterul de potabilitate al acesteia* (enumerăm exemplificativ câteva dintre acestea: Buletin de încercări-analize/test report nr. AP 1292/26.092016; Buletin de încercări-analize/test report nr.

AP 1293/26.09.2016; Buletin de încercări-analize/test report nr. AP 1216/29.08.2016; Buletin de încercări-analize/test report nr. AP 1047/21.07.2016 etc.).

În cadrul discuțiilor purtate, conducerea unității penitenciare vizitate a menționat că a făcut **demersuri pentru obținerea unei soluții tehnice de eliminare a posibilității apariției de impurități în apă**, a solicitat multiple oferte de preț de la societăți specializate în domeniu (spre pildă, de la SC Aquad & Technologies SRL din Cluj Napoca, SC Norchem SRL din Dumbrava Roșie, SC General Biothech SRL), însă acestea **nu erau finalizate la momentul efectuării vizitei**. În plus, *directorul Penitenciarului București-Jilava a precizat că anumiți furnizori de aparatură specifică i-au comunicat că prețul estimativ pentru soluția tehnică identificată se ridică la suma de 40.000 euro.*

În sensul celor expuse în paragraful anterior, urmare a anchetei efectuată de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, la data de 23 martie 2017, conducerea Penitenciarului București Jilava ne-a comunicat, prin adresa nr. H-43622/2017, că ***"fondurile necesare obținerii unei soluții tehnice de eliminare a posibilității apariției de impurități în apă vor fi solicitate la întocmirea proiectului de buget pentru anul 2018, în luna iulie a anului curent"***.

Or, în cadrul discuțiilor purtate cu prilejul vizitei din data de 1 noiembrie 2016, directorul unității penitenciare a precizat că în urma prioritizării și aprobării Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) și a alocării fondurilor bugetare **pentru anul 2017** se va analiza posibilitatea realizării lucrării menționate anterior, scopul final fiind acela de furnizare în condiții optime de calitate a apei potabile. În plus, directorul unității penitenciare a precizat că Penitenciarul București-Jilava nu furnizează apă pentru Penitenciarul-Spital București-Jilava, acestuia facturându-i-se doar servicii de canalizare.

b) Întrevederi cu persoane private de libertate

Din discuțiile purtate cu o parte dintre persoanele private de libertate a reieșit că cele mai multe dintre acestea consumau apa în mod curent, o foloseau pentru prepararea ceaiului, cafelei etc. Astfel, unele dintre persoanele private de libertate au afirmat că: *"apa e bună, e de puț, facem cafeaua cu ea"*; *"apa e acceptabilă, e bună, bem de regulă apă minerală, dar dacă ne e sete bem și de la chiuvetă"*, precizând, în

acel context că și *"mâncarea e bună"*; *"apa e bună, la spital vine puțin galbenă"* (acest deținut a precizat, la întrebarea echipei de vizitare, că, de fapt, în anul 2006, la Penitenciarul-Spital București Jilava, apa avea culoare gălbuie).

Au fost și câțiva deținuți care au afirmat contrariul celor de mai sus, respectiv că: *"evităm să bem apă, suntem mai sensibili la stomac, cumpărăm apă plată, inclusiv pentru cafea și ceai"*; *"din auzite știm că apa mai avea ceva în ea, personal n-am găsit nimic, însă am preferat să evităm consumul de apă furnizat de penitenciar"*; *"apa miroase a canal, acum nu sunt insecte pentru că e frig"*; *"apa miroase a hoit"*; *"are mîl și mormoloci"*.

Unul dintre deținuții intervievați a arătat echipei de vizitare o sticlă de plastic în care depozitase apă, cu aproximativ o oră înainte de vizită, conform afirmațiilor sale, care avea o culoare ușor gălbuie.

Din analiza macroscopică (cercetare făcută cu ochiul liber) a probelor de apă prelevate din diverse locuri, atât din sectorul administrativ, cât și din sectorul de deținere și blocul alimentar, *membrii echipei de vizită au constatat faptul că aceasta avea un aspect normal, culoare alb-gălbuie, un gust corespunzător, fără miros.*

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) și art. 29¹⁵ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

Conducerii Penitenciarului București-Jilava să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- 1) monitorizarea și verificarea regulată a calității apei potabile**, având în vedere evoluția acesteia (rezultatele SC APA Nova SRL în privința probelor prelevate au arătat variabilitate semnificativă – de exemplu, în iulie 2016, indicatorii organoleptici și fizico-chimici se încadrau în valorile legale, însă indicatorii bacteriologici depășeau valorile admise de Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată);

- 2) **urgentarea și finalizarea demersurilor pentru obținerea unei soluții tehnice de eliminare a posibilității apariției de impurități în apă**, în termen de 3 luni de la primirea prezentului raport de vizită, având în vedere că la data efectuării vizitei acestea *nu erau finalizate*;
- 3) **solicitarea sprijinului Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru asigurarea fondurilor necesare soluției tehnice de eliminare a posibilității apariției de impurități în apă identificată**, în termen de o lună de la primirea prezentului raport de vizită;
- 4) continuarea activităților de îmbunătățire a calității apei potabile și asigurarea unei ape potabile de calitate persoanelor private de libertate custodiate;
- 5) **respectarea normelor legale referitoare la apa potabilă și calitatea acesteia**, prevăzute în legi naționale și internaționale – spre pildă, art. 50 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal¹, art. 4 - art. 8 din Legea nr. 458/2002² privind calitatea apei potabile, republicată, Norme de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 974/2004, Regulile Mandela nr. 18, 22 și 42, Normele CPT – regula nr. 53, p. 44, Regulile minime standard pentru tratamentul deținuților, adoptate de către Primul Congres O.N.U. privind Prevenirea Crimei și Tratatamentul Infractorilor, aprobate de Consiliul Economic și Social prin Rezoluția nr. 663 C (XXIV) și 2076 (LXII) din 13 mai 1977) – Regula nr. 20, Regulile Europene pentru Penitenciare (EPR); Recomandarea Rec(2006)2, adoptată de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 11 ianuarie 2006 – Regula nr. 22³ și 22.6.

/